

POSTANOWIENIE

Dnia 17 stycznia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie **B. B.**

skazanego z art. 197 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 17 stycznia 2025 r.

wniosku obrońcy skazanego

o wyłączenie sędziego A. D. od udziału w sprawie IV KK 339/24,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k. oraz art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności,

postanowił

**wyłączyć sędziego A. D. od udziału w sprawie Sądu Najwyższego
o sygn. akt IV KK 339/24.**

UZASADNIENIE

W dniu 26 lipca 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja obrońców skazanego B. B. od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 22 listopada 2022 r., sygn. akt VI Ka 1927/22, którą postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 5 kwietnia 2024 r., IV KK 343/23, oddalono jako oczywiście bezzasadną.

Postępowanie kasacyjne zostało wznowione postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 31 lipca 2024 r., IV KO 78/24, a orzeczenie z dnia 5 kwietnia 2024 r., IV KK 343/23 – jako dotknięte uchybieniem określonym w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. – uchylono przekazując kasację obrońców do ponownego rozpoznania Sądowi Najwyższemu Izbie Karnej.

Do ponownego rozpoznania kasacji, zarejestrowanej pod sygn. IV KK 339/24, wyznaczeni zostali kolejno sędziowie: Małgorzata Bednarek, Stanisław Stankiewicz oraz Antoni Bojańczyk.

Pierwsza z wymienionych sędziów podlegała wyłączeniu z mocy ustawy (art. 40 § 1 pkt 7 k.p.k.), jako że była członkiem składu orzekającego wydającego uchylone postanowienie z dnia 5 kwietnia 2024 r., IV KK 343/23.

Sędzia Stanisław Stankiewicz wyłączony został, na podstawie art. 41 § 1 k.p.k., postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2024 r., KRI 629, natomiast sędzia Antoni Bojańczyk postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 18 grudnia 2024 r., KRI 696.

Powodem wydania przez Sąd Najwyższy postanowienia z dnia 31 lipca 2024 r., IV KO 78/24, a następnie postanowień o włączeniach była ta sama okoliczność – orzekanie lub wyznaczenie do orzekania w przedmiocie kasacji wniesionej na korzyść B. B. osób powołanych na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3).

Zarządzeniem osoby pełniącej funkcję Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracami Izby Karnej z dnia 20 grudnia 2024 r. – sprawa przydzielona została do rozpoznania sędziemu Annie Dziergawce.

W dniu 30 grudnia 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął wniosek obrońcy skazanego B. B. o wyłączenie od orzekania w przedmiocie jego kasacji sędziego Anny Dziergawki. Uzasadniając wniosek obrońca odwołał się do trybu powołania Anny Dziergawki na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy o KRS z 2017 r., wskazując, że skład sądu z jej udziałem byłby dotknięty uchybieniem o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k., zwracając uwagę, że identyczne powody wyłączenia uwzględnione zostały przez Sąd Najwyższy w odniesieniu do sędziów Stanisława Stankiewicza i Antoniego Bojańczyka.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Złożony przez obrońcę wniosek o wyłączenie od udziału w rozpoznaniu sprawy zawisłej w Sądzie Najwyższym pod sygn. akt IV KK 339/24 sędziego Anny Dziergwiki jest zasadny.

Sąd Najwyższy w tym składzie podziela w całej rozciągłości stanowisko wnioskodawcy, co do konsekwencji udziału w składzie orzekającym Sądu Najwyższego i wydaniu orzeczenia w przedmiocie kasacji osoby powołanej na urząd sędziego w tym Sądzie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy o KRS z 2017 r., jako dotkniętej uchybieniem polegającym na nienależytej obsadzie sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (pkt 1 powołanej we wniosku uchwały Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20, OSNK z 2020 r., z. 2 poz. 7 oraz uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22, OSNK z 2022 r., z. 6, poz. 22).

Konieczność wyłączenia wspiera jednolite orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPCz) zgodnie z którym, Sąd Najwyższy w składach z udziałem sędziów powołanych na urząd sędziego SN na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej przepisami ustawy o KRS z 2017 r. nie stanowi sądu ustanowionego ustawą w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wartości (EKPC), a tym samym nie gwarantuje prawa do rzetelnego procesu (por. wyroki ETPCz: z dnia 22 lipca 2021 r., *Reczkowicz przeciwko Polsce*, skarga nr 43447/19; z dnia 8 listopada 2021 r., *Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce*, połączone skargi nr 49868/19 i 57511/19; z dnia 3 lutego 2022 r., *Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce*, skarga nr 1469/20; z dnia 15 marca 2022 r. [Wielka Izba], *Grzęda przeciwko Polsce*, skarga 43572/18; z dnia 23 listopada 2023 r., *Wałęsa przeciwko Polsce*, skarga nr 50849/21). Wprawdzie orzeczenia te dotyczyły sędziów orzekających w Izbach: Dyscyplinarnej, Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych oraz Cywilnej, mają one wszelako bezpośrednie przełożenie także na składy orzekające Sąd Najwyższy w Izbie Karnej z udziałem osób powołanych na urząd sędziego SN w tożsamym trybie.

Wyżej wskazane okoliczności czynią koniecznym uznać za zasadny złożony przez obrońcę wniosek i tym samym wyłączyć sędziego Annę Dziergawkę od udziału w sprawie prowadzonej w Sądzie Najwyższym pod sygnaturą IV KK 339/24

z uwagi na to, że sąd, w którego składzie by uczestniczyła, nie spełniałby kryteriów określonych w art. 6 ust. 1 EKPC, zaś postępowanie prowadzone przez taki sąd byłoby obciążone wadą traktowaną na gruncie wykładni przyjętej w uchwale trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. jako bezwzględna przyczyna odwoławcza z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (co do przyczyn związania każdego składu Sądu Najwyższego wspomnianą uchwałą mającą moc zasady prawnej – zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2021 r., I KZ 29/21, OSNK 2021, z. 10, poz. 41).

Co więcej, niniejsze orzeczenie zapobiegnie ewentualnemu ryzyku wzruszenia zapadłego w Sądzie Najwyższym orzeczenia z udziałem sędziego Anny Dziergawki w trybie przepisów Rozdziału 56 Kodeksu postępowania karnego – wznowienie postępowania – co już w niniejszym postępowaniu w odniesieniu do kasacji obrońców skazanego B. B. miało miejsce (powołane wyżej postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 lipca 2024 r., IV KO 78/24), a także możliwej i do tego skutecznej, w świetle utrwalonej linii orzeczniczej ETPCz, skardze do Trybunału w Strasburgu i związanych z tym konsekwencji finansowych dla Polski, które zresztą Polska, a tym samym społeczeństwo, już przecież ponosi.

Uwzględniając całokształt rozważań poczynionych w niniejszym uzasadnieniu postanowiono jak na wstępie.

Ł.n

[a.ł]